

og umaadeligt Krav, der her rejses til den danske Stat. Man kan sige: Ja, men Tabet bliver vel ikke saa stort. Ja, det er givet, at Tabet bliver ikke paa Milliarden som Kautionsforpligtelsen, for der er jo dog Aktiver. Men jeg siger, det er virkelig en Taabe, der tegner en Kautionsforpligtelse med den Tanke, at han aldrig kommer til at betale, det kommer næsten alle Kautionister til, og de kommer naturligvis til at betale i Forhold til Kautionsforpligtelsens Størrelse. Det, Staten kommer til at betale i Forhold til en Kautionsforpligtelse paa over en Milliard, vil blive Millionbeløb — hvor mange Millioner er det fuldstændig udelukket for nogen at sige i Dag.

Naar jeg advarer mod, at man styrter sig ind i dette, er det ogsaa, fordi vi staaer overfor en besynderlig vaklende Regering. Denne Tanke om en fuldstændig Statsgaranti for Landmandsbanken er nemlig ikke nogen ny Tanke, den var fremme til Ministeriets Overvejelse og Rigsdagens Drøftelse i September 1922, og den daværende Handelsminister Hr. Rothe — som jeg savner i Dag, for det havde været rart, om han havde været til Stede her og hørt, hvad han sagde om det den Gang — udtalte den 19. September 1922 i dette Ting — hans Udtalelser findes i Folketingstidende Sp. 4 — følgende Ord, som jeg udbeder mig Tilladelse til at oplæse: „Ligesom i Juli Maaned blev det centrale i Forhandlingerne Spørgsmaalet, om man for at afværge det truende Sammenbrud skulde gribe til det naturlige i og for sig mest effektive Middel: en Statsgaranti for Bankens Indskydere eller Kreditorer i al Almindelighed“. Det var Spørgsmaalet, nu kommer den daværende Handelsministers Svar paa Ministeriets Vegne, altsaa ogsaa paa den nuværende Stats- og Finansministers Vegne: „Men herved maatte Regeringen for sit Vedkommende nære de allerstørste Betæneligheder. Disse Betæneligheder var, rent bortset fra det overordentlig store Beløb, det drejede sig om, 1 100—1 200 Mill. Kr., af en dobbelt Natur. Dels var man fra Regeringens Side af den Anskuelse, at en saadan Statsgaranti nødvendigvis maatte skabe et farligt Præcedens for fremtidige Bankmisærer, dels frygtede man for, at en saadan Foranstaltning som den at gøre en enkelt privat Bank, og i dette Tilfælde endda Landets største private Bank, til et statsgaranteret Pengeinstitut, selv om det kun skulde være for en begrænset Tid, vilde tilvejebringe en Anomali i dansk Bankvæsen, som vilde svække de andre Banker, og da navnlig de mindre Banker rundt om i Pro-

vinserne. Man kunde nemlig meget godt tænke sig, at mange Mennesker i de Provinsbyer, hvor Landmandsbanken har Filialer — jeg skal her indskyde, at Landmandsbanken har 80 saadanne —, naar disse Filialer blev statsgaranteret, vilde være tilbøjelige til at trække deres Penge ud af de Banker, hvor de nu har dem staaende, og anbringe dem i Filialerne, og det vilde i Virkeligheden kun sige, at man, for at undgaa et Run paa Landmandsbanken, forarsagede om ikke et Run, saa dog en stærk Udtrækning af Penge fra disse andre Banker, hvad der maaske vilde svække dem i saa betydelig Grad, at de ikke ved egen Hjælp kunde imødegaa de Krav, der blev stillet til dem i Retning af likvide Midler, og derfor maatte søge Hjælp hos Hovedbankerne i København eller hos Nationalbanken i et saadant Omfang, at det ogsaa vilde svække disse Banker“. Altsaa, Sagen, som nu foreligger til Overvejelse, har i September 1922 været Genstand for Overvejelse fra et Ministeriums Side, som dog for den aldeles overvejende Parts Vedkommende og navnlig for Stats- og Finansministerens Vedkommende jo er det samme, som sidder nu. Den Gang havde Ministeriet disse, som det synes mig, forstandige Indvendinger at gøre mod den Ordning, som nu foreslaas os, og nu kommer dette Ministerium og siger: Nu skal I akkurat gøre det, som vi fraraadede jer med gode Grunde at gøre i September. Det gør dog en lidt betænkelig ved at følge Anvisninger fra dette Ministeriums Side. De Betragtninger, her gøres gældende med Hensyn til Provinsbankerne, har vist meget paa sig, og det viser sig ogsaa, at det nuværende Ministeriums Samvittighed er ikke rigtig i Orden paa det Punkt, for der staaer i hvert Fald i Bankraadets Indberetning — og det er vel nok efter Forhandling med Ministeriet, at saadant noget fremkommer, det ved jeg for øvrigt ikke, og det er mig ogsaa ligegyldigt —, at man skal træffe Foranstaltninger for at hindre dette, at Provinsbanker ruineres til Fordel for Landmandsbanken, naar den bliver statsgaranteret. Men det kan man slet ikke gøre. Man kan naturligvis træffe Bestemmelse om, at Landmandsbanken skal svare en halv Procent lavere Rente end Provinsbankerne — skønt det er vanskeligt, for Provinsbankerne kan jo rundt omkring i Landet give forskellig Rente. Men en Ting kan man jo aldrig forhindre: ligesom der er Forskel paa de to Køn, vil der være Forskel paa en statsgaranteret og en ikke-statsgaranteret Bank, og da Landmands-